

стратегічну мету і завдання свого функціонування, обґрунтувати шляхи та засоби поліпшення результатів підприємницької діяльності.

Аліна ЗОЛОТАР

Тернопільський національний економічний університет, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНО АКТИВНОГО НАСЕЛЕННЯ

На реалізацію основних принципів соціальної політики негативно впливає сучасний стан економіки України, на яку, в свою чергу, впливають кризові становища соціально-економічного та політичного характеру. Основною складовою соціальної політики – є забезпечення права громадян на соціальний захист. Тому перед державою стоїть головна проблема забезпечення і підтримки малозабезпеченого населення.

Досліджують проблеми соціального захисту багато вітчизняних та закордонних вчених, серед яких: Л. Брентан, В.Зомбарт, Г. Шмолпер, М. Данюк, Л. Вилка, В. Куценко і інші.

Теоретичні основи розвитку поняття «соціальний захист населення» досліджуються багатьма сучасними вченими. Безпосередньо, Н. Савченко і Г. Колісникова розглядають особливості формування системи соціального захисту населення; Ю. Скулиш аналізує основи формування соціальної політики держави; Л. Денисова та І. Петренко досліджують величини соціальних стандартів в Україні; С. Лавриненко розглядає стан демографічного навантаження в Україні; А. Шмурікова аналізує систему соціального захисту як важливу складову ефективного управління персоналом.

Соціальний захист населення – це один з найважливіших напрямків соціальної політики держави, який полягає в встановленні і підтримці суспільно необхідного матеріального і соціального положення всіх членів суспільства.

Інколи соціальний захист трактують більш вузько: як забезпечення певного рівня доходів для тих прошарків населення, які в силу якихось причини не можуть самостійно забезпечити своє існування: безробітних, інвалідів, хворих, сиріт, старших людей, матерів одначок, багатодітних сімей. Серед основних принципів соціального захисту:

- гуманність;
- адресність;
- комплексність;
- забезпечення прав і свобод особистості.

Сьогодні в Україні є додаткове навантаження на ринок праці в центральних і західних областях та негативний вплив на загальний рівень безробіття у зв'язку з складною політичною ситуацією. Під впливом багатьох факторів значно зменшилась абсолютна чисельність зайнятих громадян; зрушення регресивного характеру в сегментованій та галузевій структурі зайнятості; постійно росте непродуктивна зайнятість, приховане безробіття та надлишкова робоча сила; прискорився перехід трудових ресурсів в неформальний сектор економіки. Негативним явищем також є збільшення навантаження на одного робочого непрацездатними членами суспільства та збільшення кількості осіб пенсійного віку в структурі працюючих при значних темпах скорочення молоді.

Вищесказане пояснює порушення в якості життя населення. Значно скоротились реальні доходи населення, а в їхній структурі знизився відсоток оплати праці. Ріст цін призвів до того, що реальні середньодушові доходи населення складають лише 29.6% від рівня 2010 року. Погіршилась структура витрат сімей: значний ріст відсотку витрат на харчування з одночасним значним погіршенням структури вживання. Збідніла значна частина зайнятого населення, зокрема, внаслідок розриву між оплатою праці і вартістю життя [1].

Держава повинна компенсувати існуючу неспроможність ринку, намагатись уникнути економічної кризи і взяти на себе роль гаранта соціальної справедливості. Основними шляхами покращення механізму політики доходів населення можуть бути: забезпечення росту рівня зайнятості населення шляхом стимулювання підприємницької ініціативи; збільшення рівня оплати праці в бюджетній сфері, що дозволить підвищити платоспроможний попит і знизити рівень посадових зловживань; посилення рівня залежності заробітної плати від результатів праці; забезпечення підвищення доходів від підприємницької діяльності шляхом стимулювання малого і середнього бізнесу, захист прав малих акціонерів, легалізація тіньової діяльності, введення гнучкої податкової політики.

Сьогодні Україна, застосовуючи європейський досвід, повинна здійснювати соціальну політику в напрямку забезпечення достатнього, а не мінімального рівня соціального захисту.

Бібліографія

1. Офіційний сайт Держстату України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.